

Verslag participatieavonden paracommercie gemeente Deventer

20 april 2026 en 18 mei 2026

Inloop 18:45, start 19:00, eind 21:00

APV en paracommerciële instellingen

Locatie: 20 april FC RDC, 18 mei Verbindingscentrum De Fontein

Aanwezigen: 20 april ca. 25, 18 mei ca. 50

Moderator: Daniëlle Steffens

Burgemeester: Ron König

Beleidsadviseur: Niels Bakker

Inleiding:

De avond wordt geopend door Daniëlle Steffens en burgemeester Ron König. Zij doen een algemene aftrap, leggen de link naar waarom we hier zijn en vragen wat het doel van de avond is voor de aanwezigen. Er volgen enkele vragen en opmerkingen vanuit de zaal:

- Het doel van de avond: er is duidelijkheid nodig rondom de doelen van de regels en ook moet er duidelijkheid komen over de ruimte; wat is er wél mogelijk?
- Opmerking: de enquête die is verspreid, is niet bij alle sportverenigingen beland. Burgemeester König geeft aan dat de enquête behoorlijk goed ingevuld is.
- Vraag: wat is de precieze doelstelling van de gemeente? Moet de alcoholconsumptie omlaag? En hoeveel dan? Burgemeester König geeft aan dat er geen nulmeting is gedaan, dus dat hij geen exacte hoeveelheden of percentages kan noemen. Het belangrijkste is dat jongeren onder de 18 zo min mogelijk in aanraking komen met alcohol.
- Vraag: denkt de nieuwe gemeenteraad anders over het voorstel voor nieuwe regels? Burgemeester König geeft aan dat het gesprek met de nieuwe gemeenteraad hier nog niet over gevoerd is, maar dat dit nog wel gaat gebeuren.

De burgemeester gaat verder over het doel van vandaag: hij wil de doelen van de gemeente uitleggen en kijken naar de ruimte in de mogelijkheden. Hij geeft aan: We zitten in de spagaat qua regels. We snappen dat alcohol diep zit verworven in de cultuur en de sociale componenten.

- Vanuit Alcoholwet en Wet Publieke Gezondheid heeft de gemeente de taak en verantwoordelijkheid om zich samen met partners in te zetten op alcoholpreventie en handhaving. We hebben een alcoholpreventie- en handhavingsplan dat is vastgesteld door de gemeenteraad.
- We willen alcoholmisbruik voorkomen. We zoeken naar een vorm:
 - o die past bij het belang van alcohol en de sociale functie die het heeft in de gemeenschapszin;
 - o Waarin negatieve effecten worden voorkomen;
 - o die past binnen de wetgeving;
 - o die tegemoet komt aan de doelstelling die de gemeente heeft om alcoholmisbruik tegen te gaan.
- Nogmaals: het doel van vanavond is ook om meer duidelijkheid te geven over de regels. Duidelijkheid over wat de nieuwe regels worden en zoeken naar een vorm waar iedereen mee uit de voeten kan.

- Waarschijnlijk gaan we niet komen met een voorstel dat past bij iedereen.

Bathmense kermis

Opmerking vanuit de zaal: de burgemeester gebruikte het woord 'stad'. De aanwezigen van de bijeenkomsten komen vanuit verenigingen, en niet vanuit de horeca. De burgemeester geeft een voorbeeld van buiten de stad: de Bathmense kermis. Hier gaat het ook vaak mis.

Opmerking vanuit de zaal: wordt er op de Bathmense kermis meer gedronken dan in de stad? De burgemeester geeft aan: zowel in de stad als in de dorpen wordt er gedronken. Het is zorgelijk dat jongeren zich van tevoren indrinken voordat ze naar de kermis komen. Hierna benoemde de burgemeester nogmaals dat onder de 18 niet geschonken mag worden. Hier kan geen concessie over worden gedaan. Er kan wel nagedacht worden over meer passende schenktijden. De jongeren onder de 18 moeten beschermd worden. Voor jongeren boven de 18 heeft de paracommercie de verantwoording om in ieder geval te proberen de jongeren strak in de hand te houden.

Inhoudelijke toelichting:

Twee jaar geleden is het alcoholpreventieplan opgesteld. Dat is de aanleiding waarom we bij elkaar zitten. Met het alcoholpreventieplan zijn er financiële middelen beschikbaar gesteld om te handhaven. Beleidsadviseur Niels Bakker doet een algemene toelichting op de regels die we op dit moment hebben en waarom dit knelt voor veel verenigingen. Ook ligt hij de eerder voorgestelde regels toe, die niet op veel draagvlak konden rekenen.

Door een brandbrief van de verenigingen is er gestopt met handhaven op de huidige regels.

De voorgestelde regels (aan de hand van dia) worden uitgelegd. Niels legt uit dat het een verruiming is ten opzichte van de huidige regels. De schenktijden worden geïntroduceerd, om het schenken van alcohol bij de aanwezigheid van jeugd te verminderen/ beperken.

Verduidelijking

- Vraag: wat valt er onder de term 'activiteit'? Om uit te leggen wat onder een activiteit valt, benoemde Niels een casus. Deze casus staat ook op een dia (verborgen) van de bijeenkomst. De casus ging over een voetbalvereniging en het organiseren van een bingo- of kaartavond op zo'n voetbalvereniging. Dat is niet de hoofddoelstelling.
- Opmerking: over de was-voorgesteld lijst, wat zichtbaar was tijdens de presentatie. Eerder was er 1 ontheffing van 12 aaneengesloten dagen, nu is het voorstel 10 losse dagen. Het voelt alsof er nu 2 dagen worden afgenomen.

Handhaving

- Vraag: waarom was er gelijk gekozen voor handhaving, en niet bijvoorbeeld met ons het gesprek aangegaan? Niels gaf aan: we hadden in gesprek moeten gaan. En daarom zitten we nu ook hier vanavond.
- Vraag: is er ooit wel eens gehandhaafd op deze regels vroeger? Niels geeft aan dat er tot 2024 eigenlijk niet is gehandhaafd op de regels uit de APV en Alcoholwet door de gemeente Deventer.
- Vraag: welke regels zijn in 2024 aangenomen waardoor er ineens wel gehandhaafd werd? Niels geeft aan dat er geen nieuwe landelijke regels zijn aangenomen, maar dat de gemeente Deventer het Preventieplan Alcohol heeft aangenomen. Hiervan

was één onderdeel dat er vanaf dan ook gehandhaafd zou worden op de al langer geldende regels op het gebied van de Alcoholwet.

- Opmerking: de boete van handhaving vind ik erg heftig. Gaat om 1500 euro. Niels: er volgt een vervolgesprek met handhaving.

Schenktijden & ontheffingen

- Vraag: wanneer moet je een ontheffing vragen? Definitie van activiteit is nog steeds onduidelijk. Niels: wanneer er echt van regels afgeweken wordt.
- Opmerking: ouderen nemen normaal gesproken van een advocaatje (bij speeltuinvereniging). Zij houden zich aan normale schenktijden. Kinderen blijven buiten spelen en komen echt niet binnen. Ouderen blijven binnen, en gaan niet naar buiten. Het is gescheiden. Niels geeft aan: we gaan het gesprek aan, kijken waar ruimte is.
- Opmerking: spontane ontheffingen zijn niet mogelijk. Denk aan huldiging Go Ahead Eagles, dat weet je niet 6 weken van tevoren. Niels: we kijken hoe we de ontheffing makkelijker kunnen maken.
- Vraag: zijn er op dit moment schenktijden? Niels geeft aan van niet, maar dat er wel een beperking is. Er mag alcohol geschonken tot maximaal een uur na afloop van de laatste activiteit:
- Vraag: de ontheffing die ik moet aanvragen, is dat gratis of kost dat geld? Niels geeft aan dat dit geld kost. Degene die dit vraagt geeft aan dit geldklopperij te vinden voor de verenigingen, die het al moeilijk hebben.

Concurrentie & financiële vragen

Niels legt uit dat het in de Wet staat dat we iets over oneerlijke concurrentie moeten opnemen. En daarnaast over feestjes van persoonlijke aard: dat mag absoluut niet. Staat net zo hard in de Wet geschreven als NIX 18. Dat is een vaststaand kader waar niet van mag worden afgeweken.

- Opmerking: voelt alsof verenigingen in commerciële hoek worden gezet.
- Vraag (meerdere keren in andere vormen): mensen die een drankje drinken in een buurthuis gaan helemaal niet naar de horeca, waarom moet daar rekening mee worden gehouden? Niels geeft aan dat het een belangenafweging is, waarbij de gemeente wettelijk verplicht rekening moet houden met oneerlijke concurrentie.
- Vraag: hoe zit het met het exploitatietekort als er geen feestjes meer worden gehouden in paracommerciële horeca? Niels snapt de zorgen, maar deze feestjes zijn helaas een no-go.
- Opmerking: we raken vrijwilligers kwijt, omdat ze geen feestjes meer mogen vieren bij onze vereniging. Dat maakt het vrijwilliger zijn minder aantrekkelijk. Het gevolg: we verliezen vrijwilligers, zij gaan in hun eigen achtertuin feestjes vieren (partytent en de hele buurt uitgenodigd). Het gevolg: meer gezuip.
- Opmerking: "onze" mensen willen niet naar de Brink, en andersom gaan mensen van de Brink ook niet naar onze instelling.

Toelichting enquête

Niels Bakker licht de enquête toe aan de zaal, waarbij de belangrijkste inzichten en knelpunten worden gedeeld. Het rapport van de enquête-uitslagen wordt als bijlage meegestuurd. Verder zijn er ook geen vragen.

Niels geeft aan dat naar aanleiding van de enquête en deze bijeenkomsten, de raad wordt bijgepraat. Vervolgens komt er een voorstel.

Gesprekstafels

Op beide avonden gaat de grote groep uiteen in drie groepen. Elke tafel bespreekt globaal drie onderwerpen, met ruimte voor andere onderwerpen.

1. Schenktijden
2. Melding/ ontheffing
3. Alcoholpreventie

Aan deze tafels zijn voornamelijk de inwoners aan het woord.

Schenktijden

- Het Cultuurhuus organiseert dagactiviteiten voor ouderen. De venstertijden (doordeweeks vanaf 17 uur) komen niet uit. De ouderen krijgen niet eerder dan 15 uur een alcoholische versnapering.
- De oude regels (huidige regels) kwamen goed uit. 1 uur voor en 1 uur na de activiteit.
- Opmerking: Go Ahead Eagles is ook een paracommerciële instelling, en zij hoeven zich niet aan de regels te houden. Niels: we zijn in gesprek met Go Ahead Eagles.
- Opmerking: we hebben geprobeerd om een volledige vergunning aan te vragen, maar dit was niet mogelijk.
- Verenigingen geven aan dat er bij hen absoluut geen sprake is van alcoholmisbruik. Het (alcohol) hoort er gewoon bij, sociale cohesie en elkaar ontmoeten.
- Bij Wijk- en Speeltuinvereniging De Tulp zijn de deuren dicht als er binnen alcohol geschonken wordt aan ouderen. Er komt geen kind binnen, behalve bij Halloween/Sinterklaas etc. Dan wordt er ranja geschonken. Een andere vereniging geeft aan: door de week is de speeltuin geopend vanaf 14.00 uur. Dagbesteding 9.00-15.00 uur dit wordt afgesloten met een drankje. Kinderen in de speeltuin = andere ruimte dan waar alcohol wordt geschonken.
- In Schalkhaar schenken ze vanaf 12 uur in het weekend, doordeweeks van 8:00 tot 18:00 uur. Ze zijn het wel echt eens dat er geen/ zo min mogelijk alcohol geschonken moet worden in het bijzijn van kinderen.
- De verenigingen geven aan dat het absurd is dat een cultuurhuus, sportvereniging en speeltuinvereniging over 1 kam geschoren wordt. Ze willen graag differentiatie inbrengen. Bijvoorbeeld met aantallen (max. 20 mensen, dan is het goed), of sectoren. Veel verenigingen hebben een diffuse set aan activiteiten en daarbij horende tijden.
- Ook wordt aangegeven dat commerciële instellingen zich zouden moeten gedragen als paracommerciële instellingen.
- De verenigingen willen vooral dat de vastgezette tijden voor het schenken van alcohol worden losgelaten. Het voorstel om tot 2 uur voor en 2 uur na de wedstrijd alcohol te schenken is voor alle aanwezigen een goed voorstel. Wellicht met een

maximale eindtijd van 01:00 uur om te zorgen dat die oneerlijke concurrentie met de horeca wel voorkomen wordt. Een andere suggestie is: 12:00 – 00:00 maandag tot zaterdag, 12:00 – 18:00 zondag. Daarnaast geeft een andere voetbalvereniging aan dat het wel knelt bij de zondag. Het zou mooi zijn als er vervroeging kan zijn.

- Meerdere instellingen geven aan afspraken te hebben met een café naast hun instelling.
- De regels worden als betuttelend ervaren.
- Probleem achter de schenktijden: jeugdactiviteiten tot een bepaalde tijd. Input is invulling van de schenktijden.
- Soms is een activiteit pas na 23.00 uur afgelopen. Tot 00.00 uur zou mooie schenktijd zijn bij avondactiviteiten. Ook om als vaste vrijwilligers een afsluitend drankje te kunnen nemen en na te praten. Belangrijk voor sociale binding en behoud vrijwilligers. De begintijd zou flexibel kunnen zijn; afhankelijk van wanneer de vereniging opstart. Algemene noemer: 14.00 - 00.00 uur.
- Het criterium van een laatste training of wedstrijd is vatbaar voor inventiviteit. Snel nog even een korte training afwerken en je kunt weer een uur langer alcohol schenken;
- De wens is om de schenktijden te verruimen in de weekenden, bijvoorbeeld vanaf 12.00 uur. Clubs zijn heel verschillend, laat maatwerk toe. Wellicht is het goed om verenigingen hun eigen schenkbeleid te laten opstellen en dit door de gemeente te laten controleren?

Ontheffingen

- De kosten voor het aanvragen van een ontheffing knelt: 143 voor een ontheffing, en 42 euro erbij voor elke ontheffing dat volgt. Dat is erg veel geld.
- Vraag: is het mogelijk om meer subsidie te krijgen als we dichtbij de afgrond zijn?
- Andere knelpunten: 6 weken van tevoren is erg vroeg en de administratie is erg lastig en uitgebreid.
- Vraag: waarom kosten ontheffingen geld? Niels: de uren die de medewerkers in de ontheffingen stoppen, moeten betaald worden. Dit is al zo laag mogelijk.
- Suggestie: eerste 5 ontheffingen gratis. 10 ontheffingen per jaar acceptabel
- Het aanvragen van ontheffingen duurt onredelijk lang en het is onredelijk om de rekening bij de vereniging te leggen. Hier moet ruimte voor worden gemaakt. De verenigingen zitten al krap en kunnen deze extra financiële en economische last niet dragen. Een vooraf opgestelde lijst die je kunt aanvinken is handig. Hier een procedure van maken: een lijst met mogelijke voorbeelden waar je aan kunt denken. Een melding: als dit het is, dan prima. Flexibiliteit in aanvraag doen is mooi.
- Knelpunt bij een omnivereniging zoals ABS: je kunt niet voor alle sporttakken 10 ontheffingen aanvragen. Dat maakt het te weinig.
- Zorg: barvrijwilligers vinden het lastig om uit te voeren (papieren invullen et cetera). Administratieve rompslomp voorkomen. Maak het zo simpel mogelijk. Daarnaast kan de vrijwilliger niet de verantwoordelijkheid voor alles op zich nemen.
- Vrijwilligers lopen weg als er geen privé feesten meer georganiseerd mogen worden zonder een alcoholisch drankje.
- Als vereniging zoek je de mazen op: bijvoorbeeld onder mom van jubileum vereniging toch privé feest vieren.

- Zou financiële compensatie helpen? Nee, want de vrijwilliger loopt weg.
- Een ontheffing kan bezwaar opleveren. Zorgelijk kan dat zijn.

Alcoholpreventie

- We moeten goed scheiden: als er kinderen zijn, geen alcohol. Er wordt ook al veel alcoholvrij bier verkocht. Er zijn verenigingen die nu al op zaterdag (of tot een bepaald tijdstip) geen alcohol schenken.
- Meer investeren in ontmoedigingsbeleid. Verenigingen onderling elkaar tips geven hoe om te gaan met bepaalde situaties (bijvoorbeeld werken met leeftijdsbandjes). Ook wellicht foldertjes op tafel (zoals bij NOC/NSF het heeft geregeld voor de campagne tegen roken). NIX18 glazen gebruiken en gebruik van apparaten met ID's als je die scant: groen / rood.
- Wat kunnen we gebruiken aan informatievoorziening voor vrijwilligers? Behoeft aan handvatten van de gemeente.
- Help ons bij het oplossen van misstanden, in plaats van regels, leges en boetes. Dit kan bijvoorbeeld door meer voorlichting te geven aan bestuurders. Leg dit vooral uit in het teken van het bijhouden van een familiegevoel binnen die vereniging, waarbij iedereen elkaar in de gaten houdt. Geef het bestuur handvaten om vervolgens het gesprek met de leden aan te gaan.
- Verantwoording voor alcoholpreventie wordt wel gevoeld maar tegelijkertijd ook het gevoel dat er al veel gedaan wordt. Er is al veel veranderd. Bij vergadering werd voorheen alcohol geschonken. Daar is nu koffie en thee voor in de plaats gekomen.
- Ouders hebben verantwoordelijkheid.
- Regels zijn er, maar afspraken maak je. Als je met je clubleden afspraken maakt, kun je elkaar eraan houden. Vrijwilligers worden anders handhavers.
- Thuisgevoel is wat vereniging/buurthuis biedt. Veiligheid en vertrouwen. Dat is groot voordeel. Anders meer op straat / in tuinen alcoholgebruik met alle risico's van dien.
- Bijna geen aandacht voor want zelfcontrolerend mechanisme. 'Ons kent ons'.
- Vrijwilligers moeten bar-certificaat behalen en krijgen instructie verantwoord alcohol schenken.
- Wat wel gebeurt: 18 + haalt drankje voor minderjarige. Dat is moeilijk te controleren. Gevoel dat vrijwilligers verantwoordelijkheid dragen en niet de ouders.
- Speeltuinverenigingen merken niets van uitdragen alcohol preventiebeleid.
- Kind van 16 mag wel bier tappen (onder leiding van iemand met IVA), maar niet drinken. Gebeurt overigens ook in commerciële instellingen. Gemeente moet ook aan die kant iets doen (wie bedient daar alcohol?). Wettelijke regels hierin naleven. Dan heb je wellicht schenktijden e.d. niet nodig. Zo min mogelijk regels, is ook makkelijker te handhaven.
- Tip: inventariseer wat verenigingen al goed doen! Suggestie: na 1 jaar evalueren.

Zorgen en vragen

- Financiële strop voor verenigingen als we zo gekort worden op openingstijden bar. 85 a 90% van omzet is alcohol.
- Wat als de ene vereniging de kantine exploiteert en een andere vereniging huurt de hal? Moet dit binnen de eigen vereniging zijn? Bijvoorbeeld sporthal Keizerslanden. Wordt door meerdere verenigingen gebruikt. Vraag plenair stellen.
- Voorbeeld KNVB zoekt verenigingen: misschien pas week van tevoren bekend. Je verhuurt dan je accommodatie. Hoe gaat dat met ontheffing aanvragen? Hoe lang van tevoren moet dat?
- Wat is de reikwijdte van een activiteit? Duidelijkheid over geven! Bv ALV en nieuwjaarsreceptie.
- Vraag is: draaien we aan de goede knoppen om het hogere doel te bereiken?
- Hoe zit het met de nazit?
- Waarom is er handhaving nodig? Het gaat al heel lang goed en heb vertrouwen in de verenigingen. Zij nemen hun verantwoordelijk echt wel. Ga hier niet opeens op handhaven;
- Sprake van oneerlijke concurrentie? Nee, want het betreft een doelgroep met lagere inkomens, zij kunnen niet / gaan niet naar de commerciële horeca.
- De vraag wordt gesteld of het verminderen van alcohol alleen een rol is voor para-commerciële instellingen. Als je het alcoholgebruik naar beneden wil halen, is dat dan ook niet een rol voor de commerciële horeca?

Overig

- Clubs krijgen bonus over omzet, als vereniging geld tekort komt, kunnen ze bij gemeente terecht? Burgemeester heeft daar vorige bijeenkomst iets over gezegd.
- Nog nooit handhaving gezien en nu ineens wel.
- Handhaving met anonieme testkopers wordt als sneaky ervaren
- De verenigingen ervaren op dit moment geen probleem, maar moeten nu wel allerlei dingen doen. Hierdoor komen we in sociale problematiek, bijvoorbeeld ouderen die geen borreltje meer mogen drinken na een middagsessie. Dit hele traject zorgt voor heel veel gedoe bij besturen, voor veel negatieve energie. Veel bestuurders die nu aftredend zijn, nemen onder andere dit mee in hun beslissing om niet door te gaan.
- Er komt ter sprake dat het erop lijkt dat de voorgestelde regels niets te maken hebben met gezondheid maar dat de regels meer de nadruk leggen op het voorkomen van oneerlijke concurrentie met de commerciële horeca. Daar wordt veel aandacht aan besteed. Het onderwerp gezondheid wordt erbij gehaald.
- Indruk dat als het om 'onrust' gaat dat er dan drugs in het spel zijn. Daar ligt het probleem.
- Nodig juiste mensen voor alle bijeenkomsten uit.

Afsluiting

Alle groepen koppelen plenair hun resultaten terug, waarbij te zien is dat de knelpunten duidelijk overeen komen. Vooral bij de sportverenigingen zijn er veel zorgen. Wat veel wordt genoemd: ons kent ons. We spreken elkaar aan als het nodig is. Het gaat niet te ver.

De burgemeester ziet veel overeenkomsten in opbrengsten en is blij dat veel verenigingen al eigen beleid hebben rondom bijvoorbeeld jeugdwedstrijden. Hij geeft ook aan dat beleid per vereniging ondoenlijk is. De burgemeester doet twee toezeggingen:

- Hij is bereid te onderzoeken of de ontheffing kan worden vervangen door een melding, welke minder geld kost en minder arbeidsintensief is.

- Voor het handhaven op schenken aan minderjarigen wil de burgemeester niet waarschuwen, voor schenktijden wil hij daar wel over nadenken.

Daarnaast reageert de burgemeester nog op andere zorgen in de zaal:

- Hij snapt het punt over minder omzet. Als het een serieus punt wordt, gaan we in gesprek.
- Feestjes van persoonlijke aard kan en mag niet en blijft niet mogen.
- Over de handhaving: we willen niet elkaar overvallen met boetes. Maar alleen waarschuwen werkt ook niet. De burgemeester wil ook wel tijd geven om te wennen, maar er moet in de tussentijd wel gehandhaafd worden, anders heeft beleid geen zin.

Er kwam ook nog een opmerking uit de zaal: een tijdje geleden had ik al een gesprek over compensatie. Want als er minder feestjes en dus omzet is, krijgen we een probleem. De vraag was: wat valt er te compenseren? Eerst kregen we te horen: “we kijken ernaar”, en toen werd het “nee, er is geen ruimte”, en nu wordt het niet eens benoemd in deze presentatie. Niels: we bespreken het nu niet, omdat we juist in gesprek willen gaan over welke ruimte er is over ontheffingen en schenktijden. Dus misschien is compensatie niet eens nodig. Als het wel nodig is, dan gaan we het gesprek wél aan.

Er volgen nog enkele afsluitende vragen en opmerkingen:

- Niels: technische sessie met raad op 10 mei, openbare raadstafel op 17 juni, daarna komen we met nieuw voorstel (waarschijnlijk na de zomer) dat we voorleggen aan college;
- Opmerking: na de zomer kunnen (voetbal)verenigingen niet meer schuiven met wedstrijden. Lastig dat nieuw voorstel dan na de zomer komt.
- Enquête: veel verenigingen niet aangeschreven over online enquête. Is ook via sociale media uitgezet en via mail naar paracommerciële instellingen. Wat in enquête terugkomt, komt gelukkig overeen met wat tijdens bijeenkomsten is besproken.
- Als Sallandia zijn recht haalt, kan gemeente boetes aan andere verenigingen kwijtschelden. Ron geeft aan dat situaties van elkaar kunnen verschillen. Je hebt recht om boete aan te vechten.
- Nieuw concept-beleidsplan: gaat dat concept naar de paracommerciële instellingen toe? Gaat niet over beleidsplan, maar over nieuwe regels. Gaat in principe niet terug naar instellingen. Wens is er wel van instellingen. Ron zegt toe dat concept-regels naar paracommerciële instellingen gaat en geeft aan dat kan worden ingesproken in de raad, er volgt een procedure beschrijving hiervoor via de mail na afloop van de bijeenkomst.
- Voor kleine verenigingen zijn schenktijden lastig. Kost ze de kop. Ron zegt toe dat we hier apart naar gaan kijken.
- Ron zegt toe hoogte van boete voor schenken aan minderjarigen te checken. Is twijfel over in de zaal.